

Waar hebben jongeren uit de jeugdhulp behoefte aan?

Wie ben ik en wat ga ik vertellen?

Fietje Schelling... Al heel lang werkzaam in Haaglanden eerst bij het JIP, daarna als ketenregisseur zwerfjongeren, ambassadeur van de ExpEx en de afgelopen jaren samen met Milan ondersteuner van het platform JONG doet mee! Daarnaast ben ik ook crisispleegouder voor pubers bij Jeugdformaat en maak ik de jeugdhulp dus ook van dichtbij mee.

JONG doet mee! is het platform van jongerenraden uit de specialistische jeugdhulp en de dak- en thuisloze jongeren uit Den Haag. Twee keer per jaar praten de jongeren met de gemeenten in Haaglanden over de jeugdhulp

18-/18+

18-/ 18+ is al 25 jaar een probleem in de jeugdhulp. Jongeren worden meerderjarig als zij 18 worden, maar zijn dan niet meteen volwassen.

Jongeren gaan in Nederland gemiddeld op hun 24,5 het huis uit en van jongeren kwetsbare jongeren hebben wij lange tijd verwacht dat zij al vanaf hun 18^e op eigen benen kunnen staan, terwijl hun hersenen pas rond hun 25ste jaar volgroeid zijn.

De transitie is o.a. ingezet om daar iets aan te doen. Je ziet dat sinds de gemeenten de financiering hebben over genomen alle gemeenten beleid aan het ontwikkelen voor kwetsbare jongeren van 16 tot 27 jaar. En dat er ook landelijk veel aandacht voor is. De afgelopen jaren veel onderzoek gedaan naar knelpunten, handreikingen gemaakt en recent het advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving

Behoeften van jongeren

Alle jongeren zijn anders, dus hun behoeften verschillen ook, maar ze willen allemaal graag zelfstandig zijn. De ondersteuning die ze daarbij nodig hebben verschilt. Een jongeren met een verstandelijke beperking zonder startkwalificatie die graag leuk werk wil en een woning, vindt andere dingen belangrijk als een alleenstaande jonge moeder of een hoogbegaafde depressieve jongere of een jongere die door agressieproblemen in de gesloten zorg zit.

Maar alle jongeren hebben behoefte aan:

Een goede voorbereiding op hun zelfstandigheid

Een Toekomstplan dat echt van hen is

Eén hulpverlener met een open houding en klik (Jongeren willen graag één hulpverlener die persoonlijk betrokken is. Het is belangrijk dat zij een klik met de hulpverlener hebben en dat deze een open houding heeft.)

Iemand waar je op terug kan vallen

Hulp die rustig afgebouwd wordt en/of warm overdragen

(dus niet stoppen met de hulp als een jongere 18 wordt, maar als hij/zij zelfstandig en zelfredzaam is)

En verder: praktisch hulp minder probleemgericht, huisvesting, financiën

Om hoeveel jongeren gaat het?

In Nederland wonen er 40.000 jongeren in een pleeggezin of jeugdhulp instelling. Een deel van deze jongeren wordt later dak- of thuisloos, dat zijn er naar schatting 9000 (waarvan 60% afkomstig is uit de jeugdhulp).

Hoe zit dat in Haaglanden?

In Haaglanden krijgen 1224 jongeren van 18 jaar jeugdhulp.

(Daarvan zijn er 570 woonachtig in Den Haag.)

Een groot deel van deze jongeren woont thuis en krijgt ambulante of ggz hulp .
Van deze 1224 jongeren wonen er 275 niet meer thuis, dat is 22 %.
77 wonen er in een pleeggezin en 198 in een residentiele voorziening.

In het totaal krijgen er in de leeftijd van 16 tot 23 jaar 4759 jongeren jeugdhulp
Een groot deel van deze jongeren heeft extra ondersteuning nodig om zelfstandig te worden.
21 % daarvan woont niet meer thuis. Dat zijn 313 in Pleegzorg en 646 residentieel

Onderzoek 2016

Wat leverde het onderzoek in 2016 op ?

Welke jongeren komen in de problemen:

- Pleegkinderen
- Jongeren die uit de gesloten zorg komen
- Jongeren die GGZ behandeling krijgen
- Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen
- Jongeren met een licht verstandelijke beperking

Welke knelpunten waren er?

Ik beperk mij tot de 5 belangrijkste knelpunten in ons onderzoek met de jeugdbudsman.
(Het NJI heeft alle knelpunten op een rijtje gezet 14 pagina's)

Belangrijkste knelpunten

- gemeenten beslissen of je verlengde jeugdhulp kan krijgen, kiezen vaak voor WMO hulp omdat die goedkoper is;
- een deel van de jongeren die gedwongen hulp heeft gehad haakt af en wil geen hulp meer. Vaak komen zij na een jaar of 2 weer terug omdat zij weer hulp nodig hebben;
- voor een deel van de jongeren is het lastig om geschikte vervolghulp of betaalbare huisvesting te vinden. Soms moeten jongeren weer thuis gaan wonen als zij 18 jaar worden en dat gaat dan vaak mis, als zij al langere tijd niet meer thuis hebben gewoond
- pleegzorg stopt vaak bij 18
- GGZ: nieuwe indicatie nodig, eigen bijdrage en eigen risico

Bij het bespreken van de aanbevelingen kwamen de jongeren van het Straat Consulaat met een heel goed idee. Waarom draaien we het niet om en zeggen wij dat de hulp mag niet stoppen voordat er aan 5 voorwaarden is voldaan. Deze big five heb je net gezien in het startfilmpje

Ik heb een dak boven mijn hoofd

Ik heb school of werk

Ik heb een volwassene die ik vertrouw en waar ik op terug kan vallen. Ik heb een hulpverlener die mij ondersteunt.

Ik ben goed voorbereid op mijn financiële zelfstandigheid

Ik heb een sociaal netwerk

Wij hebben het rapport met de aanbevelingen naar alle gemeenten gestuurd met het verzoek te reageren. Het was fijn om te zien dat alle gemeenten beleid aan het ontwikkelen zijn en veel van de gesignaleerde knelpunten proberen op te lossen.

In Den Haag hoef je geen eigen bijdrage voor de WMO te betalen, het ministerie is met een notitie gekomen over de regiobinding, de pleegzorg mag doorlopen tot 21 jaar van minister de Jonge en in Haaglanden zelfs tot 23 jaar.

JONG doet mee!? heeft daarop een vervolgadvis gemaakt:

- In elke gemeente een ambtenaar voor 18-/18+
- Een regionale conferentie
- Onderzoek naar jongeren die jeugdhulp verlaten
- Meldpunt

Deze conferentie georganiseerd om te zorgen dat niet iedereen het wiel opnieuw aan het uitvinden is en dat wij van elkaar kunnen leren.

Wij zijn heel blij dat alle gemeenten beleid aan het ontwikkelen zijn en dat er zulke inspirerende voorbeelden zijn die vandaag gepresenteerd worden. Maar wij vragen ons ook af of jongeren uit de jeugdhulp nu al echt iets merken van die veranderingen?

Toen wij vroegen of de gemeenten en instellingen weten hoeveel jongeren nu een toekomstplan hebben en positief uitstromen, moesten zij het antwoord schuldig blijven.

Daarom pleit JONG doet mee! voor een monitor. Wij willen graag weten hoe het met deze jongeren gaat of zij goed voorbereid zijn op zelfstandigheid en of zij hun eigen toekomstplan hebben.

Het Straat Consulaat en St Mara willen daarom onderzoek doen en jongeren interviewen als zij 17,5 en 18,5 zijn.

Ik wil nog 3 recente ontwikkelingen noemen:

1. De RVS Raad voor Volksgezondheid en Samenleving heeft een rapport gemaakt over de leeftijdsgrenzen. Zij zeggen dat leeftijdsgrenzen een obstakel vormen voor de ontwikkeling van jongeren, vooral van kwetsbare jongeren.
2. Bij de landelijke Conferentie de Basis op Orde, voor de zomer heeft Paul Blokhuis aangegeven dat hij erop zal toezien dat alle gemeenten in Nederland afspraken maken over jongerenhuisvesting met hun woningbouwcorporaties
3. Er is een Landelijk programma 16 – 27 jaar
 - op hun website kan je veel nuttige informatie vinden
 - en vanaf half sept kan je je aanmelden voor nieuwe pilots o.a. om het werken met een toekomstplan te stimuleren en de samenwerking jeugdhulp en onderwijs te verbeteren.

Tot slot

**Laten we met zijn allen beleid ontwikkelen om de Big Five handen en voeten te geven.
En betrek de jongeren en ExpEx erbij.**

Wat kunnen instellingen doen:

- Toekomstplan, goede voorbereiding op zelfstandigheid en leren omgaan met financiën
- Positieve benadering, zorg voor klik met hulpverlener, niet loslaten en stoppen bij 18
- Sociaal netwerk stimuleren en JIM
- Werk met ervaringsdeskundige
- Goede nieuwe woonvormen met gemeente en woningbouwcorporaties

Wat kunnen gemeenten doen:

- Werk integraal, ontschot en zorg voor doorbraakambtenaren
- Zorg dat jeugdhulp aanbieders ook in kader van WMO hulp kunnen verlenen
- Koop bemoeizorg en ervaringsdeskundigen in
- Maak goede afspraken met zorgverzekeraars en woningbouwcorporaties

